

Գ. Մեսրոպ Մմբատյանց, Յուցակ [ձեռագրաց] գրատան Տաթևու վանից. [Տաթև], 1866: Այս ցուցակի ուր գտնվելը մեզ հայտնի չէ: Այդ մասին տեղեկանում ենք Մ. Մմբատյանցի «Նկարագիր Սուրբ Կարապետի վանից Երնշակայ» աշխատությունից, ուր տալով Նախիջևան գավառի վանքերում ու եկեղեցիներում ընդօրինակված և Տաթևի գրատանը պահվող 13 ձեռագրերի նկարագրությունները, շեշտում է՝ «Ըստ ցուցակի գրատան Տաթևու վանից, կազմելու յինչն ի 1866 ամի»⁷: Թե քանի՞ ձեռագրի նկարագրություն է ամփոփում այդ ցուցակը, հայտնի չէ: Սակայն, եթե նկատի ունենանք, որ Մ. Մմբատյանցի ձեռքով 2 տարի հետո կազմված ցուցակը բովանդակում է 91 ձեռագրի նկարագրություն, ապա հազիվ թե տարբերությունը մեծ լինի: Վերապահություն կարելի է ընդունել, որ 1866 թ. ցուցակը նույնպես ընդգրկել է 91 ձեռագիր:

Գ. Մեսրոպ Մմբատյանց, Յուցակ [ձեռագրաց գրատան Տաթևու վանից, Տաթև], 1868: Մ. Մմբատյանցի սույն ցուցակն անխորագիր է: Յուցակի 2-րդ էջի աջ անկյունում նշված է՝ «Մեսրոպ, 1868 թիւ, ցուցակ»: Սույն ցուցակն անվանական մի ցանկ է, ուր առանց մատենագիտական տվյալների և առանց հերթական համարների նշման՝ թվարկվում են 91 ձեռագրեր: Յուցակի 3-րդ էջում Հովսեփ վրդ. Փինաշյանը 1875 թվականին հետևյալ նշումն է կատարել. «Տպագրած և գրչագիր՝ 128, ձեռագիր՝ 75, 12 օրինակ պակաս, Յովսէփ վրդ. Փինաշեան: Ստեփան Մխիթարեանի ժամանակ՝ 1875, 75 համար, մի քանիսը կրկնակի օրինակով»: Այս նշումից կարելի է հետևեցնել, որ 1875-ին Մ. Սրմբատյանի ցուցակի 91 ձեռագրերից մնացել էր 79-ը (75 + 4 կրկնակի օրինակ ներ):

Ե. Յուցակ Տաթևի վանքի ձեռագրերի, [Տաթև], 1893⁸: Սույն ցուցակի հեղինակն անհայտ է: Յուցակում ձեռագրերը թեև համարակալված են 1—88, սակայն նկարագրված ձեռագրերի իրական քանակը հավասար է 73-ի, որովհետև 65—79 թվահամարների վրայով թռիչք է կատարված (—15): Այս ցուցակում ևս, առանց մատենագիտական տվյալների, բերված են միայն ձեռագրերի խորագրերը՝ առավել կամ պակաս ընդարձակությամբ:

Զ. Նիկողայոս Տեր-Ավետիսյան, Յուցակ Տաթևի վանքի ձեռագրերի, [Տաթև], 1899¹⁰: Սույն ցուցակում, 1—107 թվահամարների տակ, առանց մատենագիտական անհրաժեշտ տվյալների, համառոտակի նկարագրված են 107 ձեռագրեր: Յուցակի վերջում ն. Տեր-Ավետիսյանը կատարել է հետևյալ հավելումը. «Այլ ևս կայ 9 հատ թղթեայ ձեռագիր Յայսմաուրբ, երեքը կաշեկազմ, վեցն անկազմ և քիչ թերատ, և այլ խոնաուլթիւնից, ցեցից, մկներից վնասված ձեռագիրներ, ոմանք սակաւ, բայց ընդհանրապէս գրեթէ անպէտքացած՝ թուով 64 հատ, որով գումարն լինի թանապու շկաֆի մէջ Տաթևի վանքի ձեռագիրների 180 հատ, բացի տաճարում եղած ձեռագիր աւետարանները»: Եթե ենթադրելու լինենք, որ տաճարում եղած ավետարանները 7-ից ավելի չէին, ապա կստացվի, որ 1863 (187) և 1899 (նկարագրված՝ 107 + Յայսմաուրբ՝ 9 + փշացած՝ 64 + տաճարում՝ 7 = 187) թվականների ընթացքում ձեռագրերի քանակը մնացել է անփոփոխ: Սա կարող է ճիշտ լինել միայն թվային տեսա-

7 Մեսրոպ Մմբատյանց, նկարագիր Սուրբ Կարապետի վանից Երնշակայ և շրջակայից նորա, Տփլիս, 1904, էջ 126—128:

8 Մատենագրան, Անտիպ ձեռագրացուցակների հավաքածու, գործ Մ. Մադիստրոսի, № 24:

9 Անդ, № 23:

10 Անդ, № 22: